

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 25. januára 2012 v trestnej veci obvineného **R. S. pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchatel'stvom** podľa § 20, § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 1T 66/2010, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. M. H., advokáta v N., proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. januára 2011, sp. zn. 4To 76/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného R. S. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 25. novembra 2010, sp. zn. 1T 66/2010, bol obvinený R. S. uznaný za vinného zo spáchania

zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchatel'stvom podľa § 20, § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. (v bode 1/) a prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. (v bode 2/), na tom skutkovom základe, že

1. od nočných hodín dňa 12. augusta 2009 prechovával s ďalšou osobou v osobnom motorovom vozidle značky Škoda Fabia modrej farby ev.č. N. injekčnú striekačku, v ktorej sa nachádzalo 1283 mg 76,3 % metamfetamínu, ktorého množstvo zodpovedá najmenej 24 obvykle jednorazovým dávkam drogy, čierne textilné púzdro

s obsahom 14 ks alobalových skladačiek, v ktorých sa nachádzalo spolu 589 mg 77,1 % metamfetamínu, ktoré množstvo zodpovedá 14 obvykle jednorazovým dávkam drogy a 8 ks alobalových skladačiek, v ktorých bolo spolu 344 mg 77,0 % metamfetamínu, čo zodpovedá 8 obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom metamfetamín je v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch zaradený do II. skupiny psychotropných látok, ktoré drogy kúpil v obci S. a prechovával ich do 13. augusta 2009 do 00.05 hod., kedy boli uvedené drogy nájdené v N. policajnou hliadkou v uvedenom osobnom motorovom vozidle, ktoré riadil,

2. dňa 5. augusta 2009 v čase o 14.00 hod. v N. pred pohostinstvom K. mal pri sebe v pravom vrecku nohavíc 3 kusy alobalových striekačiek, v ktorých sa nachádzalo spolu 0,070g 76,1 % metamfetamínu, ktoré množstvo zodpovedá 3 obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom metamfetamín je v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch zaradený do II. skupiny psychotropných látok.

Okresný súd obvinenému R. S. podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. pri zistení prit'azujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov, ktorý vykoná v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c/, § 74 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranné ambulantné protitoxikomanické liečenie.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 27. januára 2011, sp. zn. 4To 76/2010, ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., teda že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa a § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený videl v tom, že mu nebolo oznámené uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 5. augusta 2009 (skutok pod bodom 2/ rozsudku Okresného súdu Nové Zámky), a teda tento skutok nie je možné považovať za samostatný skutok v zmysle § 122 ods. 13 Tr. por. tak, ako to uvádza vo svojom rozhodnutí okresný súd, ale ide o čiastkový skutok pokračovacieho trestného činu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. videl obvinený v nadväznosti na vyššie uvedené námietky, a teda keďže išlo v bode 2/ rozsudku okresného súdu o čiastkový útok pokračovacieho trestného činu a nie samostatný skutok, bola u neho nesprávne aplikovaná asperačná zásada, a teda uložený nesprávne vymeraný trest.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. videl v tom, že hlavné dôkazy v oboch skutkoch ustálených okresným súdom pod bodom 1/ a 2/ rozsudku neboli získané zákonným spôsobom.

Pochybenie videl už v činnosti policajnej hliadky pri vykonávaní služobného zákroku pred obmedzením osobnej slobody podozrivého podľa § 85 ods. 2 Tr. por.

Podľa obvineného nebol žiaden dôkaz o tom, že by malo ísť o podozrenie zo spáchania priestupku, resp. trestného činu zo strany vodiča alebo spolujazdca, ktoré by odôvodňovalo zastavenie vozidla a nebola preukázaná žiadna okolnosť podľa § 23 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“) v znení neskorších predpisov.

Tým, že policajti zastavili osobné motorové vozidlo a posádke prikázali vystúpiť a vyložiť veci, ktoré majú pri sebe, zasahovali do ich práva na osobnú slobodu (čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky), slobodu pohybu (čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a išlo o zásah do právnej ochrany pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života (čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky).

Obvinený mal za to, že oprávnenie v zmysle § 22 ods. 1 zákona o Policajnom zbore môže policajt použiť vždy len v spojitosti s vykonávaním služobného zákroku. V žiadnom prípade tak policajt nemôže urobiť bez vykonávania služobného zákroku, teda len z dôvodu prevencie (napríklad preto, že sa policajtovi osoba zdala „podozrivá“, „nervózna“,

či ako to policajti uvádzali vo svojich výpovediach, že takúto činnosť páchali v minulosti) a už vôbec tak policajt nemôže urobiť za účelom pátrania po iných veciach (napríklad je neprípustné, ak policajt vykoná osobnú prehliadku osoby, ktorú zdôvodní a deklaruje ako využitie oprávnenia podľa § 22 ods. 1 zákona o Policajnom zbore, pričom pri prehliadke sa zameriava na hľadanie omamných a psychotropných látok tak, ako to bolo v posudzovanom prípade).

Taktiež poukazoval na zákaz nútiť osobu, aby prispela k svojmu obvineniu, či usvedčeniu z trestného činu, pričom v tejto súvislosti poukazoval na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý judikoval, že ani verejný záujem na odhalovaní, stíhaní trestného činu a potrestaní páchatel'a nemôže ospravedlniť taký postup, ktorý zasahuje do samostatnej podstaty práva obvineného na obhajobu, vrátane práva nebyť nútený obviňovať sám seba (rozsudok vo veci Heaney a McGuinness v. Írsko z roku 2000). Ďalej poukazoval aj na rozsudok vo veci Saunders v. Spojené kráľovstvo z roku 1996, podľa ktorého právo neprispieť k obvineniu vlastnej osoby predovšetkým vopred predpokladá, že obžaloba v trestnej veci sa snaží preukázať dôkazy proti obvinenému bez použitia dôkazov získaných metódami donútenia, či nátlaku na obvineného.

Zákon o Policajnom zbore síce v ustanovení § 23 ods. 2 písm. b/ dáva policajtovi oprávnenie vykonať prehliadku dopravného prostriedku pri pátraní po omamných a psychotropných látkach, avšak zákon presne nedefinuje, kedy a za akých okolností môže policajt takúto prehliadku vykonať v zmysle zákona o Policajnom zbore a kedy podľa Trestného poriadku. Je zrejmé, že Trestný poriadok svojou úpravou poskytuje väčšiu garanciu ochrany základných práv a slobôd než zákon o Policajnom zbore, a preto v prípade, že ide o konkrétne podozrenie zo spáchania trestného činu (napr. podľa § 171 alebo § 172 Tr. zák.) musí policajt pri prehliadke dopravného prostriedku postupovať podľa ustanovenia § 101 Tr. por.

Vzhľadom na uvedené mal obvinený za to, že dôkazy neboli vykonané zákonným spôsobom, a teda navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To 76/2010, bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanovení § 119 ods. 2 Tr. por. vo vzťahu k ustanoveniu § 153 ods. 2 a § 270 ods. 1 Tr. por. a v ustanovení § 102 ods. 1, ods. 4 Tr. por. v neprospech

obvineného a zrušil napadnuté uznesenie, ako aj rozsudok okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 1T 66/10.

K dovolaniu sa vyjadril aj prokurátor Okresnej prokuratúry v Nových Zámkoch, ktorý k dovolacej námietke ohľadom posúdenia, resp. neposúdenia bodu 2/ rozsudku okresného súdu ako dielčieho skutku uviedol, že zo spisu vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia voči R. S. bolo obvinenému doručené dňa 5. augusta 2009, o čom svedčí doručienka pripojená k tomuto uzneseniu. Vzhľadom k tomu aj uloženie úhrnného trestu v zmysle § 41 ods. 2 Tr. zák. považuje za zákonné a správne. K dovolacej námietke ohľadom nezákonne získaných dôkazov prokurátor uviedol, že hliadka OO PZ Nové Zámky, ako aj operatívni pracovníci až krátko pred služobným zákrokom získali podozrenie, že v predmetnom vozidle sa nachádzajú drogy, preto správne postupovali v zmysle zákona o Policajnom zbore, lebo hrozilo, že by došlo k zmareniu dôkazov. Prehliadka vozidla vykonaná 13. augusta 2009 bola vykonaná šetrným spôsobom, ktorý výraznejšie nezasiahol do základných práv a slobôd obvineného.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/, písm. h/, písm. i/ Tr. por.

K bodu 1/ rozsudku okresného súdu z predloženého spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že predmetné motorové vozidlo príslušníci policajného zboru zastavili v rámci vykonania kontroly cestnej premávky. Pri zastavovaní vozidla sa príslušníkovi Policajného zboru zdalo podozrivé správanie spolujazdca, ktorý sa snažil v priehradke pred sebou niečo schovať. Po zastavení príslušník policajného zboru Š. spoznal osobu sediacu na mieste spolujazdca ako I. C., ktorý bol známy drogovou trestnou činnosťou, o čom upovedomil aj svojho kolegu E., a preto sa rozhodli po kontrole osôb vykonať dôkladnejšiu prehliadku vozidla, pri ktorej našli drogy.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“) policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o PZ policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň (§ 14 ods. 5), a ak ju má, odňať ju.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o PZ pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona je policajt oprávnený dávať pokyny na zastavenie dopravného prostriedku, zakázať jazdu, plavbu alebo let na nevyhnutne potrebný čas alebo prikázať smer dopravného prostriedku.

Podľa § 23 ods. 2 zákona o PZ policajt je oprávnený vykonať prehliadku dopravného prostriedku,

a) ak je podozrenie, že používaním dopravného prostriedku, na dopravnom prostriedku alebo v súvislosti s dopravným prostriedkom bol spáchaný trestný čin,

b) pri pátraní po hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušninách, omamných psychotropných látkach a jedoch a veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich s trestnou činnosťou.

Postup podľa § 23 ods. 2 písm. b/ zákona o PZ sa použije, ak ide pátranie po omamných a psychotropných látkach (alebo iných v tomto ustanovení uvedených veciach alebo osobách), ktoré nie je spojené s konkrétnou predbežnou informáciou polície o ich výskyte, individualizovanou v miere, zodpovedajúcej identifikácii osoby alebo vozidla už vopred. Ak dôjde pri prehliadke motorového vozidla k pozitívnemu nálezu, postupuje sa podľa § 21 ods. 2 naposledy označeného zákona a podľa § 92 a následne podľa § 199, § 206 a na tieto ustanovenia obsahovo nadväzujúcich ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede namieste, rekognícia,

rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že policajti v rámci kontroly cestnej premávky náhodne zastavili vozidlo - modrú Škodu Fabiu s nitrianskou poznávacou značkou. Pri zastavovaní vozidla si jeden so službukonajúcich policajtov všimol, že spolujazdec sa snažil niečo schovať v priehradke pred sebou a nakoľko po zastavení vozidla a zistení totožnosti členov posádky zistili, že jeden z členov posádky je známy drogovou trestnou činnosťou rozhodli sa vykonať kontrolu motorového vozidla za účelom pátrania po omamných látkach.

Z výpovede príslušníka PZ J. Š. jednoznačne vyplýva, že pri zastavovaní vozidla z dôvodu podozrivého správania sa spolujazdca získal podozrenie z páchania trestnej činnosti alebo aspoň priestupku, a preto spolu s kolegom vykonali prehliadku motorového vozidla, pri ktorej boli nájdené alobalové skladačky a striekačka s bielou kryštalickou látkou.

Z uvedeného možno vyvodit' opodstatnenosť vykonania spomínaného služobného zákroku, a teda dôkaz získaný pri takejto prehliadke možno považovať za zákonne získaný podľa osobitného zákona a mohol byť použitý v trestnom konaní.

K bodu 2/ rozsudku okresného súdu Najvyšší súd uvádza, že v uvedenom prípade policajti zistili, že vozidlo, ktoré spozorovali odstavené pred pohostinstvom sa používa na prechovávanie omamných látok, preto príslušník Policajného zboru pristúpil k vodičovi vozidla a požiadal ho o preukázanie totožnosti. Nakoľko tu existovalo dôvodné podozrenie, že vodič vozidla prechováva omamné látky, príslušník PZ ho vyzval na ich dobrovoľné vydanie. Z výpovede obvineného R. S. vyplýva, že drogy, ktoré mal pri sebe dobrovoľne vytiahol z vrečka nohavíc a tieto vydal príslušníkovi PZ, ktorý uvedené veci zaistil v zmysle § 21 ods. 1 zákona o PZ.

Podľa § 21 ods. 1 zákona o PZ policajt je oprávnený zaistiť na vykonanie potrebných úkonov vec, ak má podozrenie, že tá súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jej zaistenie je potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku alebo ak ide o vec, po ktorej pátra polícia iného štátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s dovolacími námietkami obvineného spočívajúcimi v odkaze na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý judikoval, že ani verejný záujem na odhaľovaní, stíhaní trestného činu a potrestaní páchatel'a nemôže ospravedlniť taký postup, ktorý zasahuje do samostatnej podstaty práva obvineného na obhajobu, vrátane práva nebyť nútený obviňovať sám seba (rozsudok vo veci Heaney a McGuinness v. Írsko z roku 2000). Ďalej obvinený poukazoval aj na rozsudok vo veci Saunders v. Spojené kráľovstvo z roku 1996, podľa ktorého právo neprispieť k obvineniu vlastnej osoby predovšetkým vopred predpokladá, že obžaloba v trestnej veci sa snaží preukázať dôkazy proti obvinenému bez použitia dôkazov získaných metódami donútenia, či nátlaku na obvineného.

Tieto rozhodnutia nie je možné aplikovať na uvedený prípad, nakoľko v tomto prípade policajt nenútil obvineného na vydanie veci, ani mu v tomto zmysle nerobil osobnú prehliadku, ale ho vyzval na dobrovoľné vydanie veci, pričom obvinený tieto veci sám dobrovoľne vydal s tým, že povedal policajtovi, že si tieto drogy kúpil sám pre vlastnú potrebu. Tieto policajt zaistil v zmysle § 21 ods. 1 zákona o PZ a takúto vec je teda možné považovať za dôkaz získaný podľa osobitného zákona v zmysle § 119 ods. 2 Tr. por.

Vzhľadom na uvedené má Najvyšší súd Slovenskej republiky za to, že nebol neplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Najvyšší súd preštudovaním spisového materiálu zistil, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 5. augusta 2009 sa v spise nachádza a bolo oznámené obvinenému R. S., čo potvrdzuje doručka z druhej strany uznesenia (č. l. 209) podpísaná obvineným dňa 5. augusta 2009.

Podľa § 122 ods. 13 Tr. zák. ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa, alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu.

Z toho vyplýva, že namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nebol naplnený, pretože súd správne aplikoval ustanovenie § 122 ods. 13 Tr. zák. a skutok v bode 2/ rozsudku Okresného súdu Nové Zámky posúdil ako samostatný.

Vzhľadom na uvedené nebolo možné uplatniť ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., keďže súd správne vyhodnotil skutok v bode 2/ rozsudku okresného súdu ako samostatný skutok (úmyselný trestný čin), a preto pri ukladaní trestu správne aplikoval ustanovenie § 41 ods. 1, ods. 2 (asperačná zásada) a obvinenému uložil trest v dolnej hranici takto určeného trestu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. januára 2012

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová